

Briselē, 2025. gada 27. janvārī
(OR. en)

5638/25

COHOM 11
COPS 44
CONUN 17
COASI 16
MAMA 24
COAFR 24
DEVGEN 15
CFSP/PESC 160

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Datums:	2025. gada 27. janvāris
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2025. gadā

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos
2025. gadā, kurus Padome apstiprināja 4075. sanāksmē, kas notika 2025. gada 27. janvārī.

Padomes secinājumi par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2025. gadā

1. **Cilvēktiesības** ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas neatkarīgi no tā, vai tās ir pilsoniskās, kultūras, ekonomiskās, politiskās vai sociālās tiesības. Tās ir būtiskas cilvēka cieņai, līdztiesībai, demokrātijai, mieram un ilgtspējīgai attīstībai. Miers un labklājība, kā arī ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšana ir cieši saistīti ar tiesiskuma, demokrātijas un visu cilvēktiesību respektēšanu. Konfliktu un vardarbības pamatā pārāk bieži ir cilvēktiesību noliegšana, un vēsture mums ir mācījusi, ka mēs savu brīvību varam patiesi aizsargāt tikai tad, ja mēs aizsargājam citu cilvēku brīvību.
2. Eiropas Savienība atkārtoti apliecina savu nelokāmo apņemšanos nodrošināt cilvēktiesību vispārēju ievērošanu, aizsardzību un īstenošanu ikvienam un it visur. 2025. gadā ES turpinās stingri atbalstīt, aizstāvēt un veicināt cilvēktiesības kā savas ārējās darbības prioritāti un izmantos visas iespējas starptautiskos forumos, lai vērstos pret cilvēktiesību nozīmes mazināšanu.
3. ES turpinās ieņemt stingru nostāju un rīkoties kā līdere starptautisko tiesību un cilvēktiesību ievērošanas uzturēšanā un veicināšanā, savu vienotību izmantojot kā pamatu ietekmes panākšanai. Laikā, kad saasinās konflikti un spriedze un līdztekus vērojama satraucoša tendence neievērot starptautiskās tiesības, ES atkārtoti apstiprina savu nelokāmo apņemšanos attiecībā uz efektīvu **multilaterālismu un noteikumos balstītu starptautisko kārtību**, kuras centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija un kurā tiesību aktiem un normām ir lielāks spēks nekā konfliktiem. ES ieņems vadošu lomu starptautiskās sistēmas reformas veicināšanā un Nākotnes pakta un tā pielikumu īstenošanā – tajos atkārtoti apstiprināta cilvēktiesību nozīme. ES pretosies jebkādiem mēģinājumiem sēt šķelšanos vai graut universālās vērtības un starptautiskās tiesības. ES proaktīvi atkārtos, ka tās nostājas ir balstītas uz universālām vērtībām un starptautiskajām tiesībām, un konsekventi vērsīsies pret naidīgiem vēstījumiem.

4. ES turpinās **sadarboties ar visiem pasaules reģioniem**, lai uzklautu partneru pamatotās bažas un uzlabotu sadarbību ar līdzīgi domājošām valstīm visos reģionos. Īpaši svarīgi būs padziļināt un paplašināt sadarbību cilvēktiesību jomā, tostarp ārpus tradicionālo līdzīgi domājošo partneru loka, un veidot tiltus. ES izmantos 2025. gadā plānotos samitus, lai veicinātu izpratni, kopīgu rīcību un alianses attiecībā uz cilvēktiesībām starptautiskos forumos, un turpinās atbalstīt reģionālos cilvēktiesību mehānismus.
5. ES turpinās aicināt visas valstis pilnībā sadarbīties un veidot konstruktīvu iesaisti ar **ANO cilvēktiesību sistēmu**, tostarp ar Cilvēktiesību padomi un tās mehānismiem, Trešo komiteju, līguma izpildes uzraudzības struktūrām, kā arī ar ANO aģentūrām. ES atkārtoti apstiprina savu nelokāmo atbalstu Augstā cilvēktiesību komisāra birojam, lai tas darbotos neatkarīgi un ar pietiekamiem resursiem, un atbalsta arī ANO cilvēktiesību sistēmas stiprināšanu. ES turpinās aicināt visas valstis piešķirt ANO un tās cilvēktiesību uzraudzības mehānismiem beznosacījumu un netraucētu piekļuvi savai teritorijai, izteikt uzaicinājumus ANO īpašajām procedūrām un citiem ANO cilvēktiesību mehānismiem un sekmēt valstu apmeklējumus. ES atzinīgi vērtē Cilvēktiesību padomes centienus nodrošināt darba metožu efektivitāti un atgādina, ka par tām lemt ir Cilvēktiesību padomes ziņā. ES arī atzinīgi vērtē Cilvēktiesību padomes un Trešās komitejas biroju pastiprināto koordināciju, kuras mērķis ir nodrošināt labāku sinerģiju starp šo struktūru darbu un izvairīties no nevajadzīgas dublēšanās. Lai gan abu struktūru darba slodze ir palielinājusies, lēmumi par darba metodēm būtu jāpieņem iekļaujošā, vienprātībā balstītā un rūpīgi pārdomātā veidā.

6. ES turpinās izmantot visus savā rīcībā esošos instrumentus, tostarp **ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu**, lai panāktu pārmaiņas un uzlabotu cilvēktiesību stāvokli visā pasaulē.
7. ES joprojām ir apņēmības pilna izbeigt nesodāmību un nodrošināt **saukšanu pie atbildības** par visiem starptautisko tiesību, tostarp cilvēktiesību, un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem visā pasaulē. ES turpinās atbalstīt centienus veikt neatkarīgu izmeklēšanu par cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, tostarp tādiem, kas var būt starptautiski noziegumi. ES atkārtoti apliecina savu nelokāmo atbalstu starptautiskajai krimināljustīcijas sistēmai un jo īpaši Starptautiskajai Krimināltiesai (SKT), kā arī savu apņemšanos ievērot Romas statūtus un saglabāt SKT neatkarību un integritāti. ES turpinās nosodīt uzbrukumus vai draudus, kas vērsti pret Tiesu, vēlētām amatpersonām, personālu un tiem, kas sadarbojas ar Tiesu. ES arī sniegs pilnīgu atbalstu un ieguldījumu, lai nodrošinātu Tiesas un tās darbinieku aizsardzību pret ārēju spiedienu vai draudiem.

8. Visos daudzpusējos forumos ES turpinās stingri atbalstīt **līdztiesības programmu**. Atbilstoši savām starptautiskajām saistībām un **dzimumu līdztiesības** aspektus integrējot valstu un tematiskos kontekstos, ES enerģiski veicinās un pastiprinās centienus panākt dzimumu līdztiesību un to, ka tiek sekmētas visu sieviešu un meiteņu iespējas pilnībā izmantot visas cilvēktiesības un ka viņām tiek nodrošinātas pilnvērtīgas iespējas. 2025. gadā tiek atzīmēta Pekinas deklarācijas un rīcības platformas 30. gadadiena, un Sieviešu statusa komisijas 69. sanāksme starptautiskajai sabiedrībai sniegs unikālu iespēju atkārtoti apstiprināt savu apņemšanos attiecībā uz dzimumu līdztiesību, to, ka visas sievietes un meitenes var pilnībā izmantot visas cilvēktiesības, un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm. ES Sieviešu statusa komisijas 69. sanāksmei pievērsīsies ar lielu vērību. Ņemot vērā aizvien pieaugošo pretestību dzimumu līdztiesībai, ES turpinās sadarboties ar visiem partneriem, lai veicinātu starptautisko normu un standartu ievērošanu. ES uzsvērs, ka ir nepieciešama tālejoša un pārveidojoša pieeja, lai pievērstos dzimumu nelīdztiesības, diskriminācijas un vardarbības pret sievietēm un meitenēm pamatcēloņiem un riska faktoriem. ES turpinās veicināt dzimumperspektīvas pilnīgu integrēšanu miera un drošības iniciatīvās, tostarp, īstenojot ANO DP Rezolūciju 1325 par sievietēm, mieru un drošību un turpmākās rezolūcijas, šajā nolūkā stiprinot sieviešu un meiteņu pilnīgu, līdztiesīgu un reālu un jēgpilnu līdzdalību un līderību konfliktu novēršanā un to risināšanā visā konflikta ciklā. Lai turpinātu pildīt šīs apņemšanās, ES izmantos visas iespējas visos attiecīgajos forumos, tostarp Iedzīvotāju un attīstības komisijā.

9. ES savu centienu centrā izvirzīs **seksuālās un dzimumbalstītas vardarbības** gan tiešsaistē, gan bezsaistē, tostarp ar konfliktiem saistītas seksuālās un dzimumbalstītas vardarbības, vardarbības ģimenē un intīmā partnera vardarbības, bērnu, agrīnu un piespiedu laulību, sieviešu dzimumorgānu kropļošanas un citas kaitīgas prakses pret sievietēm un meitenēm, novēršanu un izskaušanu. ES sekmēs visu sabiedrību aptverošas pieejas, lai vīriešus un zēnus kā sabiedrotos un ieguvējus iesaistītu centienos izskaust jebkādu dzimumu nevienlīdzību, tostarp pievērsīsies diskriminējošiem likumiem un apkaros diskriminējošas sociālās normas un dzimumu stereotipus. ES atgādina par savu apņemšanos atbalstīt sieviešu un jauniešu vienlīdzīgu, pilnīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību visā viņu daudzveidībā un visās sabiedriskās un politiskās dzīves jomās, saskaņā ar ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2027. gadam.
10. ES strādās pie tā, lai izbeigtu un novērstu cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumus, tostarp, atbalstot attiecīgās iniciatīvas ANO ĢA Trešajā komitejā un Cilvēktiesību padomē. ES turpinās uzņemties vadošu lomu **konkrētām valstīm paredzētās iniciatīvās** attiecībā uz Afganistānu, Baltkrieviju, Burundiju, Korejas Tautas Demokrātisko Republiku (KTDR), Eritreju un Mjanmu. Tā cieši sekos iniciatīvām attiecībā uz Centrālāfrikas Republiku, Kongo Demokrātisko Republiku, Gruziju, tostarp okupētajiem separātiskajiem reģioniem Abhāziju un Dienvidosetiju, Haiti, Irānu, Nikaragvu, okupēto palestīniešu teritoriju, Krieviju, Somāliju, Sudānu, Sīriju un pagaidu okupētajām Ukrainas teritorijām, tostarp Krimas Autonomo Republiku un Sevastopoles pilsētu. ES aktīvi iesaistīsies interaktīvos dialogos ar īpašo procedūru pilnvarotajiem un debatēs nolūkā pievērst uzmanību cilvēktiesību situācijām, tostarp Etiopijā, Šrilankā un Jemenā.

11. ES turpinās visstingrākajā veidā nosodīt noziegumus, kas pastrādāti saistībā ar nelikumīgo, neprovocēto un nepamatoto Krievijas **agresijas karu pret Ukrainu** un Krievijas joprojām īstenotos starptautisko cilvēktiesību normu un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus Ukrainā, tostarp patvaļīgas aizturēšanas, nelikumīgas deportācijas, piespiedu pārvietošanas, sistemātisku un plaši piekoptu spīdzināšanu, sliktu izturēšanos, piespiedu pazušanas, ārpustiesas nāvessoda izpildi, seksuālu un dzimumbalstītu vardarbību, nāvessoda izpildi karagūstekņiem un apzinātas darbības, kas vērstas pret Ukrainas enerģētisko un citu civilo infrastruktūru. ES turpinās aicināt Krieviju izbeigt nelikumīgo praksi, proti, Ukrainas bērnu deportēšanu un piespiedu pārvietošanu, un nodošanu nelikumīgai adopcijai. ES mudina turpināt centienus nodrošināt saukšanu pie atbildības par visiem starptautiskajiem noziegumiem un cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem, kas izriet no Krievijas agresijas kara. ES atbalsta centienus izveidot tādu tribunālu saukšanai pie atbildības par agresijas noziegumu pret Ukrainu, kam būtu visplašākais starpreģionālais atbalsts un visplašākā leģitimitāte. ES, būdama pilntiesīga Ukrainas zaudējumu reģistra dalībniece, turpinās sadarboties ar Eiropas Padomi, lai izveidotu starptautisku visaptverošu kompensācijas mehānismu. ES pasvīturo savu atbalstu Starptautiskās Krimināltiesas prokurora veiktajām izmeklēšanām un tam, lai Cilvēktiesību padome atjaunotu pilnvaras Izmeklēšanas komisijai Ukrainas jautājumā. ES atzinīgi vērtē to, ka Ukraina ir ratificējusi Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtus, kas ir svarīgs solis ceļā uz saukšanu pie atbildības, un aicina nodrošināt to pilnīgu īstenošanu Ukrainas iekšējos tiesību aktos. ES prasīs, lai Krievija izbeigtu savu agresiju, izvestu visus spēkus un militāro ekipējumu no visas Ukrainas teritorijas un pilnībā ievērotu Ukrainas suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās.

12. ES turpinās uzraudzīt un nosodīt cilvēktiesību pārkāpumu strukturālo sistēmu un sistemātiskās, valsts sponsorētās un arvien pieaugošās iekšējās represijas, tostarp patvaļīgas aizturēšanas, spīdzināšanas un citu veidu sliktas izturēšanās izmantošanu. ES nosoda to, ka **Krievijas Federācijā** tiek apklusināti atšķirīgu viedokļu paudēji, pilsoniskā sabiedrība, neatkarīgie mediji un stigmatizētas grupas. ES aicinās nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot visus politieslodzītos Krievijā un izbeigt politiskās opozīcijas vajāšanu. Mēs vairosim informētību par nemītīgo tiesiskuma neesamību un aicināsim Krieviju atcelt represīvos tiesību aktus un izbeigt tiesu iestāžu ļaunprātīgu izmantošanu politiskiem mērķiem. ES arī turpmāk mudinās Krieviju pilnībā sadarboties ar visiem starptautiskiem un reģionāliem cilvēktiesību uzraudzības mehānismiem un ar visām īpašajām procedūrām, kas saistītas ar cilvēktiesību situāciju Krievijas Federācijā.
13. ES turpinās stingri nosodīt klajos, sistemātiskos un plaši izplatītos cilvēktiesību pārkāpumus **Baltkrievijā**. ES mudinās Baltkrievijas iestādes pārtraukt iekšējās represijas un nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot un rehabilitēt visus politieslodzītos. Tā arī turpmāk mudinās Baltkrievijas iestādes pilnībā sadarboties ar starptautiskiem un reģionāliem cilvēktiesību uzraudzības mehānismiem. ES mudinās Baltkrievijas iestādes pārtraukt iesaistīšanos Krievijas agresijas karā pret Ukrainu un izbeigt migrantu instrumentalizāciju politiskos nolūkos līdzdalībā ar Krieviju. ES arī mudinās Baltkrievijas iestādes atcelt nāvessodu, kā pirmo soli ieviešot nāvessoda moratoriju. ES centīsies nodrošināt, lai arvien sliktākā cilvēktiesību situācija Baltkrievijā joprojām būtu Cilvēktiesību padomes darba kārtības prioritāte.

14. ES ļoti atzinīgi vērtē vienošanos par pamieru **Gazā, kas ļaus pakāpeniski atbrīvot ķīlniekus, izbeigt karadarbību un atvieglot humanitārās ciešanas Gazā**. Es atzinīgi vērtē, ka ķīlnieki, tostarp vairāki ES valstspiederīgie, atkal satiksies ar ģimenēm un ka tik ļoti nepieciešamā humānā palīdzība nonāks pie civiliedzīvotājiem Gazā. Ir ļoti svarīgi, lai vienošanās tiktu pilnībā īstenota, ļaujot atbrīvot visus ķīlniekus un nodrošinot karadarbības pastāvīgu izbeigšanu. ES aicinās nodrošināt pilnīgu un netraucētu humānās palīdzības piekļuvi Gazas joslai un palīdzības efektīvu piegādi tiem, kam tā ir vajadzīga, ko cita starpā veiktu ANO aģentūras un jo īpaši *UNRWA*. ES turpinās paust visstingrāko nosodījumu “Hamās” veiktajiem brutālajiem teroristu uzbrukumiem **Izraēlai** 2023. gada 7. oktobrī. ES turpinās izrādīt atbalstu upuru ģimenēm un “Hamās” sagrābtajiem ķīlniekiem. ES pauž nožēlu par civiliedzīvotāju, jo īpaši bērnu un sieviešu, upuru nepieņemami lielo skaitu Gazā un Rietumkrastā, kā arī par katastrofiskajām sekām, tostarp bada risku, ko rada tas, ka Gazā neiekļūst pietiekams palīdzības apjoms. ES mudina visas puses ievērot savas saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām cilvēktiesībām normas un starptautiskajām humanitārajām tiesībām un norāda, ka ir jānotiek saukšanai pie atbildības par starptautisko tiesību pārkāpumiem. ES atgādinās, ka ir pilnībā jāīsteno Starptautiskās Tiesas nolēmumi, kas ir juridiski saistoši. Attiecībā uz Rietumkrastu ES turpinās stingri nosodīt ekstrēmistu kolonistu joprojām īstenoto vardarbību un nelikumīgo apmetņu paplašināšanu, tostarp ēku nojaukšanu. Saskaņā ar starptautiskajām tiesībām apmetņu veidošana ir nelikumīga. ES aicinās sadarboties ar visiem ANO mehānismiem un ievērot visus pienākumus cilvēktiesību jomā. ES nosoda jebkādas cilvēktiesību pārkāpumus. ES arī turpmāk būs apņēmības pilna panākt visaptverošu, taisnīgu un ilgstošu mieru, kura pamatā ir divu valstu risinājums. Attiecībā uz **Libānu** ES turpinās atbalstīt pamiera īstenošanu un aicinās visas puses pilnībā īstenot pamiera nolīgumu un ANO Drošības padomes Rezolūciju 1701, lai nodrošinātu abu pušu pārvietoto iedzīvotāju drošu atgriešanos. ES aicinās visas puses aizsargāt un atbalstīt *UNIFIL* pilnvaras.

15. ES stingri nosodīs sistemātiskos cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumus **Afganistānā**, jo īpaši galējo dzimumdiskrimināciju, ko *Taliban* vērs pret sievietēm un meitenēm un kas var tikt uzskatīta par dzimumspecifisku vajāšanu, kura saskaņā ar Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtiem, kurā Afganistāna ir viena no pusēm, ir noziegums pret cilvēci. Tas ietver dzimumbalstītu vardarbību, tiesību uz izglītību visiem, vārda, pārvietošanās un darba brīvību liegšanu un viņu dalības visās sabiedriskās un publiskās dzīves jomās stingru ierobežošanu, tostarp aizliegumu sievietēm strādāt NVO un ANO, tā dēvēto Likumu par tikumības veicināšanu un netikumības novēršanu un neseno lēmumu apturēt sieviešu un meiteņu piekļuvi izglītībai privātās un publiskās medicīnas iestādēs. ES uzsvērs, ka ir jānodrošina sieviešu un meiteņu pilnīga, vienlīdzīga, jēgpilna un droša līdzdalība visās sabiedrības un publiskās dzīves jomās. ES arī aicinās aizsargāt pie minoritātēm (tostarp pie etniskām un reliģiskām minoritātēm) piederību personu, piemēram, hazareju, kā arī LGBTI tiesības. ES atbalstīs Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības misiju Afganistānā (*UNAMA*) saskaņā ar tās visaptverošajām pilnvarām ar spēcīgu cilvēktiesību komponentu un pilnvarām īpašajam referentam par cilvēktiesību stāvokli Afganistānā, kā arī ANO īpašā sūtņa Afganistānā iecelšanu saskaņā ar ANO DP Rezolūciju 2721 (2023). ES turpinās uzsvērt, ka *Taliban* ir pienākums nodrošināt cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, aizsardzību un īstenošanu, kā arī nodrošināt humāno palīdzību un starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu. ES proaktīvi iesaistīsies, lai izpētītu iespējamus papildu mehānismus saukšanai pie atbildības, kas varētu sniegt skaidru pievienoto vērtību. Tā aicinās *Taliban* ievērot saistības, kas noteiktas Konvencijā par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu un Konvencijā par bērna tiesībām, kurās Afganistāna ir viena no pusēm.

16. ES atkārtoti paudīs nopietnas bažas par cilvēktiesību situāciju **Ķīnā**, tostarp Tibetā, Iekšējā Mongolijā, Honkongā un Siņdzjanā. ES rosinās Ķīnu efektīvi sadarboties ar ANO Augsto komisāru un viņa biroju un ar visiem starptautiskajiem cilvēktiesību mehānismiem, tostarp nolūkā īstenot ieteikumus, kas iekļauti novērtējuma ziņojumā par cilvēktiesību problēmām Siņdzjanā. Īpašu uzmanību ES pievērsīs pilnīgai cilvēktiesību un pamatbrīvību, jo īpaši vārda un uzskatu brīvības, biedrošanās un miermīlīgas pulcēšanās brīvības, reliģijas vai ticības brīvības, īstenošanai, kas ietver arī reliģisku grupu tiesības veikt savu pamatdarbību bez iejaukšanās un brīvi izvēlēties savus reliģiskos līderus, kā arī sieviešu un meiteņu tiesību aizsardzībai, kultūras identitātes saglabāšanai un tam, lai tiktu izbeigta piespiedu darba izmantošana. ES turpinās cieši uzraudzīt atsevišķas cilvēktiesību aizstāvju lietas, tostarp par tiem, kuri iesaistās ar ANO mehānismiem. Tā mudinās Ķīnu ievērot, aizsargāt un īstenot cilvēktiesības visiem, tostarp Honkongas iedzīvotājiem, kā arī uiguriem, tibetiešiem un personām, kas pieder pie etniskām, reliģiskām, lingvistiskām un citām minoritātēm. ES atkārtoti paudīs bažas par Ķīnas iepriekšējām starptautiskajām saistībām attiecībā uz Honkongu. ES ir gatava strādāt ar Ķīnu, ja tas ir iespējams un pilnībā ievērojot universālas cilvēktiesības, piemēram, daudzpusējos forumos attiecībā uz tādiem jautājumiem kā ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības.
17. ES aicinās **Korejas Tautas Demokrātisko Republiku (KTDR)** pievērsties 2014. gada izmeklēšanas komisijas konstatējumiem par KTDR nopietnajiem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem un jēgpilni sadarboties ar ANO cilvēktiesību sistēmu. ES turpinās aicināt KTDR pieņemt piedāvājumus iesaistīties dialogā un atjaunot attiecības ar starptautisko sabiedrību, tostarp, diplomātiskā un humānās palīdzības personāla turpmāku atgriešanos KTDR. Tā mudinās KTDR ievērot, aizsargāt un īstenot cilvēktiesības un īstenot ieteikumus, kas izriet no 2024. gada vispārējā regulārā pārskata cikla.

18. ES turpinās nosodīt cilvēktiesību pārkāpumus **Irānā** un mudināt Irānas iestādes gādāt, ka tiek ievērotas ikvienas personas cilvēktiesības, jo īpaši sievietes, meiteņus, un pie reliģiskām un etniskām minoritātēm piederošu personu cilvēktiesības. ES aicinās Irānas valdību izbeigt nāvessodu izpildi un īstenot konsekventu politiku virzībā uz nāvessoda atcelšanu, un pilnībā sadarboties ar ANO cilvēktiesību mehānismiem, jo īpaši ar Neatkarīgo faktu vākšanas misiju un ANO īpašo referentu Irānas jautājumos. Tā arī mudinās Irānu atbrīvot visas patvaļīgi aizturētās personas, tostarp ārvalstu valstspiederīgos un dubultpilsoņus, apstākļus aizturēšanas vietās padarīt atbilstošus starptautiskajiem standartiem un nodrošināt pienācīgu procesu visiem aizturētajiem.
19. ES aicinās, lai **Mjanmā/Birmā** tiktu izbeigta visa militāro spēku īstenotā vardarbība pret civiliedzīvotājiem, atbrīvotas visas patvaļīgi aizturētās personas, jo īpaši tās, kas patvaļīgi aizturētas 2021. gada militārā apvērsuma rezultātā, un nodrošināta stabilitāte un miermīlīgs izlīgums. Tā aicinās ātri iedibināt pārredzamu, iekļaujošu un uzticamu virzību uz demokrātiju un atbalstīs Apvienoto Nāciju Organizācijas un *ASEAN* centienus šajā sakarā, un mudinās uz ANO DP Rezolūcijas 2669 (2022) pilnīgu īstenošanu. Tā aicinās panākt, lai ANO sistēmā nostājas būtu saskaņotākas, jo īpaši lai tiktu racionalizētas dažādu ANO pilnvaroto un aģentūru darbības uz vietas. Tā turpinās iestāties par taisnīgumu un saukšanu pie atbildības par visiem klajiem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem, tostarp ar konfliktiem saistītu seksuālu un dzimumbalstītu vardarbību. Tā aicinās nodrošināt pilnīgu, drošu un netraucētu humānās palīdzības piekļuvi visiem cilvēkiem, kam tā ir vajadzīga. ES turpinās iestāties par vardarbības deeskalāciju un to, lai tiktu novērsta pieaugošā civiliedzīvotāju militarizācija, tostarp rohindžu vidū Rakhainā un bēgļu nometnēs. ES turpinās atbalstīt un aicināt uzlabot mehānismus saukšanai pie atbildības un to izmantošanu, tostarp Neatkarīgo Mjanmas lietu izmeklēšanas mehānismu (*IIMM*), lai atbalstītu ātrus, pienācīgi īstenotus juridiskos procesus.

20. ES turpinās nosodīt nopietnos cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumus **Sudānā**, tostarp plaši izplatītos seksuālas un dzimumbalstītas vardarbības gadījumus un bērna tiesību pārkāpumus. ES aicinās visas puses nekavējoties pārtraukt karadarbību un ievērot un respektēt starptautiskās humanitārās tiesības un starptautiskās cilvēktiesības un uzstās uz netraucētu humānās palīdzības piekļuvi un humānās palīdzības darbinieku aizsardzību. ES koncentrēsies uz to, lai nodrošinātu saukšanu pie atbildības par zvērību noziegumiem, kas pastrādāti visā valstī un citur, tostarp par daudziem noziegumiem, kas var tikt uzskatīti par kara noziegumiem un noziegumiem pret cilvēci. ES atbalstīs Starptautiskās Krimināltiesas un ANO darbu un aicinās Sudānu sadarboties ar neatkarīgo ekspertu Sudānā un neatkarīgo starptautisko faktu vākšanas misiju Sudānas jautājumos.
21. Asada (*Assad*) noziedzīgā režīma krišana ir vēsturisks brīdis **Sīrijas tautai**, kuri ir piedzīvojuši milzīgas ciešanas un apliecinājuši ārkārtēju noturību savā cīņā par cieņu, brīvību un taisnīgumu. Ikvienam ir jābūt iespējai atkal apvienot, stabilizēt un atjaunot savu valsti, atjaunot taisnīgumu un panākt saukšanu pie atbildības. Lai panāktu ilgtspējīgu mieru un izlīgumu, liela nozīme būs pārejas tiesiskumam un cilvēktiesību ievērošanai. Ir jāsauc pie atbildības visas puses, kas ir atbildīgas par starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem vai cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem. Visi Sīrijas pilsoņu kara pušu izdarītie noziegumi un cilvēktiesību pārkāpumi ir jāizmeklē pārejas tiesiskuma kontekstā. ES mudina visus dalībniekus izvairīties no jebkādas turpmākas vardarbības, nodrošināt civiliedzīvotāju aizsardzību un ievērot starptautiskās tiesības, starptautiskās humanitārās tiesības un cilvēktiesības, tostarp sieviešu un bērnu tiesības. Mēs mudinām aizsargāt visus civiliedzīvotājus bez šķirošanas, tostarp pie reliģiskām un etniskām minoritātēm piederošas personas. Ir absolūti nepieciešams, lai visas ieinteresētās personas iesaistītos iekļaujošā, sīriešu vadītā un sīriešu atbildībā esošā dialogā par visiem svarīgajiem jautājumiem nolūkā nodrošināt sakārtotu, miermīlīgu un iekļaujošu pāreju, ko atbalsta ANO un kas atbilst ANO DP Rezolūcijas 2254 pamatprincipiem. ES turpinās paust atbalstu Neatkarīgajai starptautiskajai izmeklēšanas komisijai (*CoI*), Starptautiskajam objektīvajam un neatkarīgajam mehānismam (*IIIM*) un Neatkarīgajai institūcijai bezvēsts pazudušo personu lietās Sīrijas Arābu Republikā (*IIMP*).

22. ES sadarbosies ar saviem partneriem, lai nodrošinātu miermīlīgu un iekļaujošu pāreju uz demokrātiju Venecuēlā, atspoguļojot **Venecuēlas tautas** gribu. ES veicinās venecuēliešu vadītu dialoga procesu, kura rezultātā var tikt rasts miermīlīgs un demokrātisks risinājums šai daudzdimensionālajai krīzei. ES aicinās izbeigt patvaļīgas aizturēšanas, tostarp patvaļīgas dubultpilsoņu un ārvalstu pilsoņu aizturēšanas, un politiskas represijas, jo īpaši pret cilvēktiesību aizstāvjiem, un atbrīvot visus politiskos ieslodzītos un pilnībā ievērot pamatbrīvības, piemēram, vārda, bēdrosānās un pulcēšanās brīvību. ES mudina Venecuēlu konstruktīvi sadarboties ar Apvienoto Nāciju Organizācijas augstā cilvēktiesību komisāra biroju, kā arī ar ANO Neatkarīgo starptautisko faktu vākšanas misiju Venecuēlas jautājumos.
23. ES turpinās atbalstīt **Haiti** valsts humanitārās krīzes risināšanā, cilvēktiesību veicināšanā, bruņotu noziedzīgu grupējumu īstenotas galējas vardarbības apkarošanā un demokrātijas un tiesiskuma atjaunošanā.
24. ES stingri nosodīs vardarbību pret miermīlīgiem protestētājiem, politiķiem un mediju pārstāvjiem **Gruzijā**. ES aicinās iestādes saglabāt tiesības uz pulcēšanās un vārda brīvību un atturēties no spēka lietošanas. ES atbalstīs iniciatīvas, kuru mērķis ir izmeklēt visus vardarbības aktus un saukt pie atbildības to veicējus.
25. ES cieši sekos līdzi cilvēktiesību situācijai Azerbaidžānā un turpinās atbalstīt stabilu un ilgstošu mieru starp Armēniju un Azerbaidžānu.
26. Tiek sagaidīts, ka **Turcija** kā ES kandidātvalsts un ilglaicīga Eiropas Padomes dalībvalsts ievēros savas attiecīgās saistības.
27. ES strādās pie tā, lai attīstītu un stiprinātu visu cilvēktiesību ievērošanu, aizsardzību un īstenošanu. ES konstruktīvi iesaistīsies **tematiskajās iniciatīvās**, ar kurām tika iepazīstināts Cilvēktiesību padomē un ANO Ģenerālajā asamblejā. ES vadīs tematiskās rezolūcijas par reliģijas un ticības brīvību un bērna tiesībām.

28. Ir vajadzīgi stingri aizsardzības pasākumi attiecībā uz **digitālajām tehnoloģijām un mākslīgo intelektu**, lai garantētu cilvēktiesību aizsardzību, tostarp daudzpusējos un daudzu ieinteresēto personu forumos. ES aktīvi popularizēs universālas cilvēktiesības un pamatbrīvības, tiesiskumu un demokrātijas principus digitālajā telpā. ES turpinās atbalstīt cilvēktiesībās balstītu pieeju digitālajā jomā, tostarp attiecībā uz mākslīgo intelektu un citām jaunām un topošām tehnoloģijām. Tas ietver gan atbalstu atvērtam, brīvam, iekļaujošam, drošam, globālam, sadarbībspējīgam un aizsargātam internetam ikvienam, atbalstu tam, ka tiek aizsargāts princips – internets balstās uz daudzām ieinteresētajām personām, kā arī atbalstu privātuma ievērošanai, gan arī tiesību uz privātumu un datu aizsardzības veicināšanu. Pilnībā ievērojot starptautiskās cilvēktiesības un pamatojoties uz globālo digitālo paktu, ES aicinās visas valstis aizsargāt tiešsaistes pilsonisko telpu un novērst interneta bloķēšanu un tiešsaistes cenzūru, nelikumīgu novērošanu, naida runu tiešsaistē, tehnoloģiju sekmētu dzimumbalstītu vardarbību, informācijas manipulāciju, dezinformāciju un kibernetizāciju. Lai to panāktu, ES aktīvi paplašinās un padziļinās partnerības ar līdzīgi domājošām valstīm un reģioniem un turpinās sadarboties ar privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un akadēmiskajām aprindām. Lai īstenotu globālo digitālo paktu, ES sadarbosies ar augstā cilvēktiesību komisāra biroju (*OHCHR*) un citiem svarīgiem partneriem, piemēram, Eiropas Padomi, *UNESCO*, Starptautisko Telesakaru savienību (*ITU*) un Digitālo un jauno tehnoloģiju biroju.
29. ES pastiprinās atbalstu tam, lai tiktu ievērotas tiesības uz **uzskatu un vārda brīvību** gan tiešsaistē, gan bezsaistē. Tā arī turpmāk apņēmīgi atbalstīs mediju brīvību un žurnālistu un mediju darbinieku tiesības strādāt drošos apstākļos, nebaidoties no aizskaršanas, draudiem un vardarbības. ES strādās pie tā, lai apkarotu ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un stiprinātu informācijas integritāti, tostarp tiesības piekļūt būtiskai, uzticamai un precīzai informācijai. Ņemot vērā pieaugošos pilsoniskās telpas ierobežojumus, ES aizsargās un veicinās tiesības uz **mierīgas pulcēšanās un biedrošanās brīvību**.

30. ES aktīvi atbalstīs un veicinās daudzveidīgu un neatkarīgu **pilsonisko sabiedrību** un dos tai pilnvērtīgas iespējas, iestājoties par tās jēgpilnu iesaisti visos ANO forumos. ES stingri nosodīs jebkāda veida represijas pret **cilvēktiesību aizstāvjiem** un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp tām, kas jebkādā veidā sadarbojas ar ANO. ES īpašu uzmanību pievērsīs konkrētajiem riskiem, ar ko saskaras dažas cilvēktiesību aizstāvju kategorijas, kuras bieži vien ir pakļautas diskriminācijai, vardarbībai un aizskaršanai, un tā būs vadošais spēks drošas un labvēlīgas vides veicināšanā pilsoniskajai sabiedrībai un visiem cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp trimdā esošajiem. ES īpašu uzmanību pievērsīs draudiem, kas vērsti pret cilvēktiesību aizstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības aktoriem, tostarp tiešsaistē, un transnacionālām represijām. ES arī iebildīs pret juridiskiem un administratīviem pasākumiem, kuru dēļ sarūk pilsoniskā telpa, piemēram, pret šķēršļiem NVO reģistrācijai, ierobežojumiem attiecībā uz piekļuvi resursiem, apgrūtināšiem pārbaudes noteikumiem un apgrūtināšām ziņošanas prasībām. ES strādās cieši kopā ar ANO augsto cilvēktiesību komisāru un ar īpašajām procedūrām, lai nodrošinātu, ka tiek uzklausi pilsoniskās sabiedrības un cilvēktiesību aizstāvju viedokļi.
31. ES atgādinās par savu principiālo nostāju pret **nāvēssodu visos gadījumos un visos apstākļos** un aicinās visas valstis, kas arvien vēl piemēro nāvēssodu, atcelt to vai saglabāt vai ieviest moratoriju kā pirmo soli ceļā uz atcelšanu. ES stingri un nepārprotami nosodīs nāvēssoda piemērošanu, jo īpaši gadījumos, kad tiek pārkāpti starptautiskie minimālie standarti, un stingri atbalstīs Cilvēktiesību padomes un ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas, kurās uzsvērtā šā nežēlīgā, necilvēcīgā un pazemojošā soda mēra ietekme uz cilvēktiesībām. ES veicinās turpmāku Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otrā fakultatīvā protokola ratificēšanu.
32. ES paudīs bažas par to, ka aizvien biežāk tiek izmantota **spīdzināšana** vai sliktā apiešanās kā metode, kā apspiest politisko opozīciju un ierobežot pilsonisko telpu. ES uzsvērs, ka tirdzniecība bez spīdzināšanas ir būtisks solis ceļā uz spīdzināšanas pilnīgu izskaušanu, un apsvērs turpmākus pasākumus, lai aizliegto šim nolūkam izmantoto preču globālo tirdzniecību.

33. ES turpinās stingri iestāties pret visu veidu **diskrimināciju** un aktīvāk rīkoties, lai to apkarotu, īpašu uzmanību pievēršot daudzējādās un intersekcionālās diskriminācijas veidiem, tostarp diskriminācijai dzimuma, rases, etniskās vai sociālās izcelsmes, reliģijas vai ticības, politisko vai jebkuru citu uzskatu, invaliditātes, vecuma, seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ. ES atkārtoti pauž apņēmību panākt līdztiesību un nediskriminēšanu, to, ka visas personas var izmantot visu cilvēktiesību un pamatbrīvību klāstu, un to, ka tiek aizsargāti tie, kuri atrodas nelabvēlīgā, neaizsargātā un marginalizētā situācijā. ES atkārtoti apstiprinās savu stingro apņemšanos ievērot, aizsargāt un īstenot to, ka LGBTI visas cilvēktiesības izmanto pilnīgi un vienlīdzīgi, un paudīs dziļas bažas par satraucošo vardarbības, diskriminācijas un stigmatizācijas līmeni un par viendzimuma attiecību kriminalizāciju. ES iesaistīsies ar ANO pilnvarotajiem, kuru uzmanības centrā ir vardarbības un visu veidu diskriminācijas apkarošana, un turpinās stingri atbalstīt ANO darbu šajā sakarā.
34. ES joprojām ir apņēmības pilna iekļaut **personu ar invaliditāti tiesības** dažādos darba kārtības punktos un daudzpusējo iestāžu darbā un nodrošināt, ka visām personām ar invaliditāti ir vienlīdzīgas tiesības uz pilnīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību un iekļaušanu visos sociālās, kultūras, izglītības, ekonomiskās, pilsoniskās un politiskās dzīves aspektos.
35. ES turpinās aicināt visas valstis ievērot, aizsargāt un īstenot visu to personu tiesības, kas pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām **minoritātēm**, tostarp visos attiecīgajos forumos. ES veicinās šo personu tiesības efektīvi piedalīties kultūras, reliģijas, sociālajā, ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē. ES iestāsies pret visu veidu kūdīšanu uz vardarbību vai naidu un pret naida runu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, vienlaikus saglabājot tiesības uz uzskatu un vārda brīvību.

36. ES aktīvāk rīkosies, lai veicinātu to, ka **vecāka gadagājuma cilvēki** var pilnībā izmantot visas cilvēktiesības, un lai apkarotu diskrimināciju vecuma dēļ. ES turpinās iesaisti ar attiecīgām ANO struktūrām, lai uzlabotu vecāka gadagājuma cilvēku cilvēktiesību aizsardzību un izmantošanu.
37. ES turpinās aizstāvēt **bērna tiesības**, par prioritāti nosakot bērnu aizsardzību pret visu veidu vardarbību, tostarp tiešsaistē, un vispārēju piekļuvi kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai. ES turpinās pievērst īpašu uzmanību bruņota konflikta skartiem bērniem, uzlabojot koordināciju ar ANO mehānismiem saskaņā ar atjauninātajām ES pamatnostādnēm par bērniem un bruņotiem konfliktiem. ES turpinās darbu, lai izskaustu visu veidu diskrimināciju pret bērniem.
38. ES atkārtoti apliecinās savu stingro apņemību veicināt un aizsargāt visu cilvēku **tiesības uz reliģijas vai ticības brīvību** visā pasaulē. ES sekmēs un aizsargās ikviena cilvēka tiesības uz reliģiju vai ticību un tiesības paust vai mainīt savu reliģiju vai ticību, un vienlaikus tā nosoda apostāzes kriminalizēšanu un pret reliģijas zaimošanu vērsto likumu ļaunprātīgu izmantošanu. ES nosodīs diskrimināciju, neiecietību, vardarbību un vajāšanu reliģijas vai ticības dēļ un noraidīs jebkāda veida kūdīšanu uz reliģisko naidu.
39. ES turpinās konstruktīvi iesaistīties visās iniciatīvās, kas saistītas ar cīņu pret visu veidu **rasismu**, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību visā pasaulē, vienlaikus paturot prātā savu ilgstošo nostāju attiecībā uz nepieciešamību nodrošināt Starptautiskās konvencijas par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu vispārēju ratifikāciju un pilnīgu un efektīvu īstenošanu, kā arī vajadzību īstenot Durbanas deklarāciju un rīcības programmu un vajadzības gadījumā vienkāršot un racionalizēt tās pārraudzības mehānismus. ES turpinās jēgpilni iesaistīties sarunās par projektu ANO Deklarācijai par afrikāņu izcelsmes cilvēku cilvēktiesību ievērošanu, aizsardzību un īstenošanu.

40. ES joprojām ir apņēimības pilna veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, kā arī pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) rīcības programmu un to pārskatīšanas konferenču iznākumus, un šādā kontekstā tā joprojām ir apņēimības pilna risināt jautājumu par seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām (**SRVT**). To paturot prātā, ES vēlreiz apstiprina savu apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības bez diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības pilnībā kontrolēt jautājumus saistībā ar savu seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. ES arī uzsver, ka ir nepieciešama vispārēja piekļuve kvalitatīvai un cenas ziņā pieejamai visaptverošai informācijai par seksuālo un reproduktīvo veselību, izglītībai, tostarp visaptverošai izglītībai par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumiem.
41. ES atkārtoti apliecinā stingro apņemšanos ievērot, aizsargāt un īstenot visas ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības (**ESKT**), tostarp tiesības uz izglītību, pārtiku, veselību, sociālo nodrošinājumu, pienācīgu mājokli un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, un atbalstīt attiecīgas iniciatīvas šajā sakarā. Tā aktīvi iesaistīsies diskusijās par cilvēktiesību ekonomiku, tostarp par to, kā ekonomiskajās izvēlēs un politikās prioritāte ir cilvēka cieņa un līdztiesība, galu galā panākot cilvēktiesību īstenošanu. Tā turpinās atbalstīt vispārēju piekļuvi drošam, pietiekamam un cenas ziņā pieejamam dzeramajam ūdenim, sanitārijai un higiēnai un uzsvērt cilvēktiesību dimensiju minētajās jomās. Tā turpinās veicināt tiesības uz izglītību, mijiedarbību ar digitālo programmu, sociālo un digitālo iekļaušanu, dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm, kā arī nediskriminēšanu. ES turpinās veicināt kultūras tiesības un kultūras mantojuma aizsardzību.

42. ES turpinās sadarbīties ar *OHCHR* un ANO **Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību** jautājumu darba grupu, lai veicinātu ANO Vadošo principu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām (*UNGP*) īstenošanu visā pasaulē. Tā turpinās atbalstīt valstu rīcības plānu pieņemšanu dalībvalstīs un partnervalstīs un visaptverošas ES sistēmas izstrādi *UNGP* īstenošanai. ES tiesību akti par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un cīņu pret piespiedu darbu ir svarīgs pamats pastiprinātai ES iesaistei ANO, jo īpaši attiecībā uz konsensā balstītu juridiski saistošu instrumentu par uzņēmējdarbību un cilvēktiesībām, tostarp starpsesiju tematiskām apspriedēm. Lai uzlabotu cietušo aizsardzību un radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā pasaulē, ir svarīgi censties panākt plašu starpreģionālu konsensu starp ANO dalībvalstīm.
43. Atzīstot **klimata pārmaiņu**, bioloģiskās daudzveidības zuduma, vides degradācijas un piesārņojuma ietekmi uz pašreizējo un nākamo paaudžu cilvēktiesībām, ES turpinās sadarbīties ar partneriem visā pasaulē, lai iedarbīgi liktu lietā cilvēktiesībās balstītu pieeju nolūkā stiprināt centienus mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām. ES atgādinās par valstu kā atbildīgo pušu pienākumiem šajā sakarā un pievērsīsies tiem tiesību subjektiem, kuri ir vismazāk aizsargātie pret planētas trīskāršās krīzes sekām. Šajā sakarā ES popularizēs ar vidi saistīto un pirmiedzīvotāju cilvēktiesību aizstāvju svarīgo lomu un atbalstīs pasākumus viņu aizsardzībai. ES aktīvi iesaistīsies diskusijās par cilvēktiesību uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi veicināšanu. Tā iestāsies par to, lai drosmīgie un steidzami pasākumi, kas vajadzīgi zaļās pārkārtošanās ietvaros, būtu taisnīgi un iekļaujoši.

44. ES turpinās veicināt **pirmiedzīvotāju tautu** tiesības, kā izklāstīts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām un starptautiskajās tiesībās cilvēktiesību jomā, un šajā sakarā aktīvi iesaistīsies visos attiecīgajos forumos, kuros tiek apspriestas pirmiedzīvotāju tautu tiesības. ES turpinās aktīvi iesaistīsies visos centienos pastiprināt pirmiedzīvotāju tautu pārstāvju un iestāžu pilnīgu, efektīvu un jēgpilnu dalību attiecīgās ANO struktūrās, tostarp Cilvēktiesību padomes sanāksmēs, attiecībā uz jautājumiem, kas tos skar. ES uzsvērs, cik svarīgi ir aizsargāt pirmiedzīvotāju cilvēktiesību aizstāvjus, tostarp saistībā ar zemi un dabas resursiem un vides aizsardzību, bioloģisko daudzveidību un klimatu, un nodrošināt, ka viņi var sekmēt cilvēktiesības, nebaudoties no represijām. ES veicinās pirmiedzīvotāju sieviešu pilnīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību un līderību. ES uzsvērs, cik svarīgi ir nodrošināt pirmiedzīvotāju bērniem piekļuvi izglītībai viņu valodā un kultūras vidē.
45. ES turpinās centienus izskaust nabadzību un panākt ilgtspējīgu un iekļaujošu attīstību tā, lai tiktu veicināta visu cilvēktiesību ievērošana, aizsardzība un īstenošana bez jebkādas diskriminācijas. ES atgādinās par savām būtiskajām iebildēm attiecībā uz pašreizējo projektu juridiski saistošam instrumentam par **tiesībām uz attīstību**, vienlaikus turpinot konstruktīvi iesaistīties attiecībā uz šo dosjē, tostarp visās turpmākajās diskusijās par juridiski saistoša instrumenta projektu. Šajā sakarā tā turpinās veicināt cilvēktiesību universāluma principu, noraidīt pieejas, kas nav pilnībā atbilstošas starptautiskajām tiesībām cilvēktiesību jomā vai varētu vājināt valstu saistības cilvēktiesību jomā, tiesības uz attīstību vērtējot augstāk par citām cilvēktiesībām, un iestāties par to, lai ikviena persona vienmēr un visur tiktu atzīta par tiesību subjektu, savukārt valstu primārā atbildība un pienākums ir visu cilvēktiesību pilnīga īstenošana.

46. ES turpinās pastiprināt rīcību, lai uzturētu starptautiskās tiesības un cilvēktiesības attiecībā uz **bēgļiem, iekšzemē pārvietotām personām un migrantiem**, jo īpaši pamattiesības meklēt patvērumu un neizraidīšanas principu, un īpašu uzmanību pievērst personām neaizsargātās situācijās. ES turpinās piedāvāt iespējas likumīgiem migrācijas ceļiem, vienlaikus pilnībā ievērojot valstu kompetences. ES aicinās visas valstis novērst un apkarot cilvēku tirdzniecību un kontrabandu. ES atkārtoti apstiprina savu apņemšanos apkarot migrantu instrumentalizāciju politiskiem mērķiem, pilnībā ievērojot cilvēktiesības un starptautiskās tiesības. ES neļaus nevienai valstij ļaunprātīgi izmantot ES vērtības, tostarp tiesības meklēt patvērumu, un neļaus graut demokrātiju.
47. ES aicinās visas valstis nodrošināt, lai **reaģēšana uz terorismu un organizēto noziedzību**, tostarp izmeklēšana un kriminālvajāšana, notiktu pilnīgā saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.
48. ES atkārtoti apstiprina savu nelokāmo apņemšanos panākt progresu **piespiedu pazušanas gadījumu** izskaušanā, pamatojoties uz sasniegumiem, kas gūti pirmajā Pasaules kongresā par piespiedu pazušanu.
-